

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

A szem a lélek tükré, az arc az érzelmek és hangulatok kifejezője. Nem tudom, mások is megszokták-e ezeket figyelni. Jó lenne, ha megtennék! A legutóbbi időben a csehországi (?) események, a Linder, Lovászy és társai féle baranyai köztársaság hírére igen sok szem felragyogott, igen sok büskomor arc felderült, a lehajtott fejek felegyenesedtek, a behorpadt mellék kidülledtek. Az új öt águ szovjetszillag közeledtét, a „világmegváltó eszmék“ erősödését látják és hiszik sokan és reménykednek, hogy az a nap, mely 1919 augusztus elsején leáldozott, ismét fel fog virradni tündöklő vörös fényvel, mert már kiüti hajnalpirját a csehok bitorolt földjén és ott lenn Baranyában. Hát ne reménykedjenek, ne bizakodjanak! Zárják le csillogó szemüket, takarják el arcukon az öröm pirját, mely még idő előtt árulójuk lehet. Ne bizakodjanak, hogy a csürhe pribékek uralma itt e hazában még egyszer diadalmi tort fog ültetni. Nem, soha! Torkukra tesszük már most a kifert kacsákat s egy kétes mozdulat, egy kifejezés arra, hogy a Samuellyek rémuralma visszatértét várják, elég lesz nekünk arra, hogy ajkukon fagyasszuk a szót.

A békésmezei Zabolán szuronnal kellett kényszeríteni a megszálló románoknak a magyar fiataltságot, hogy táncba merjenek a községben rendezett mulatságon. Nem akar, nincs kedve az ottani jó érzésű magyar ifjuságnak a mostani gyászos, nyomoruságos napokban a tánchoz. Lám! Mi meg mulatunk, nap-nap után újabb hirdetések, újabb táncmulatságokat jeleznek. Pedig talán nekünk sincs sokkal több okunk a mulatságra, mint a zabolai fiataltságnak. Vagy igen? Hát én, ha másképp nem megy, hát szuronnal szórátnék szét minden táncmulatságot.

A DUNÁNTÚLI HAZÁNK
részére

lapkézbesítésre

ügyes, szorgalmas kifutófiu jó díjazással felvételük.

Jelentkezés a kiadóhivatalban Jókai-u. 15.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Soltra rendőr gyilkosát halálra ítélték.

Budapest, dec. 18.

A budapesti büntető törvényszék stáriális bírósága ma délelőtt hirdette ki Soltra rendőr gyilkosának, Mészáros Imrénének ügyében az ítéletet. Mészáros szándékos emberölés büntette miatt költél általi halálra ítélték. Az elítélt kegyelemért folyamodott.

Befejeződtek az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások.

Bécs, dec. 18.

A M. T. I. jelenti: Az osztrák és magyar kormány képviselői között Bécsben folyó kereskedelmi és politikai tárgyalások ma valószínűleg véget érnek, még pedig a kereskedelmi szerződés tervezetének elfogadásával. A magyar megbízottak a tárgyalás befejezése után visszautaznak Budapestre. — A Neue Freie Presse tudósítása szerint megállapodtak abban is, hogy a kontingentális egyezményt hogyan rendezik el a tárgyaló felek. Előreláthatólag a megállapodást ma fogják kihirdetni.

Bécs, dec. 18.

A Neue Freie Presse newyorki tudósítója jelenti, hogy a képviselőházban tegnap törvényjavaslatot fogadtak el, mely megszüntnek nyilvánítja a hadiállapotot Németországgal, Ausztriával és Magyarországgal.

Monarchista összeesküvés.

Milano, dec. 18.

A Corriere Della Sera részleteket közöl egy teleplezett összeesküvésről, melyet monarchikus agitátorok indítottak. A cikkből kitűnik, hogy a mozgalom célja Boszniának Szerbiától való elszakítása és Horvátországnak Magyarországgal való egyesítése volt a Habsburg dinasztia uralma alatt. A Corriere Della Sera azt írja, hogy Római körökben felvetődött az az eszme, hogy Svaictól követelni fogják Károly, volt király kiutasítását.

Osszeesküvés Jugoszláviában is.

Belgrád, dec. 18.

A Jugoszláviában felfedezett monarchikus propaganda a Habsburgok mellett szól. Zágráb városában a városi hivatalnokok elfogatása alkalmával számos erre vonatkozó okmányt találtak. A monarchikus mozgalom vezetője az ismert politikai vezér, dr Frank, akinek az irányítása alatt monarchikus komité működik.

Hol a kisgazdaminisztérium?

Elvégeztetett! A hosszas, hetek óta vajudó politikai és kormányválság végre megoldást nyert: megalakult Teleky gróf vezetése alatt az új minisztérium.

Boldogult Madarász apó, a nemzeti függetlenségi eszme ideális lelki harcosa egy ilyen kormánybemutakozás alkalmával az üdvözölő beszédek során ezt mondta a kormány felé: „Nincsen abban semmi virtus — Verje meg a Jézus Krisztus...“ Én is ezt az idézetet szeretném használni, mert a kormány névsorát olvasva, a megélemedő „liberálizmus“ dohos kriptaszaga áramlott felém. A cél, melyet elérni kívánnak, nem ismeretlen előttünk, a föld édes gyermekét előtt. Le akarják törni azt a bimbót, mely nemzeti megújulásunkat rejti még bezárt kelyhében; lehetetlenné akarják tenni, hogy itt e hazában, melynek minden talpalattnyi rögéhez a földmunkásnép véres veritéke tapad, nekünk is legyen szavunk. Vissza akarnak bennünket taszítani a porba, melyből vétettünk, meg akarják akadályozni, hogy nekünk, az ország 75%-ának, döntő befolyásunk legyen a közelet irányítására. Jól vigyázzanak, az a por, mely ruhánkra, kezünkre s arcunk munkától veritékéző barázdáiba tapad, az édes anyaföld pora, mely ápol s ellakar. Ez a por, mely megtanít ragaszkodni a hazai rögöz, mely munkánk hí teljesítése közben száll ránk, hatalmas erőt és bátorságot ad nekünk. Erőt és bátorságot és már most odakialtjuk a „leszerelőknek“ és „kufároknak“: Megállj és ne tovább!

Mi vagyunk az ország létfenntartó eleme, a mellettünk elenyésző kisebbségi osztályok táplálója. Mi voltunk azok, kik a rettenetes világháború alatt legtöbb életet és vért áldotunk. Feláldoztuk jövő nemzedékünk, ifjuságunk színejavát, mert így kívánta a hon.

Kérdezzük: mit kaptunk érte?
Semmit, vagy nagyon keveset!

Egyetlen vívmányunk a kisgazdaminisztérium és most ezt is elvették tőlünk. Mézesmadzagot huztak szánkon végig és a választási mozgalmak alatt jó cégér, jó csalogató szer volt a falusi nép számára a kisgazdaminisztérium és most, mert nincs választás, hát nincs szükség a gazdák érdekeinek képviseletére. Az az emlegetett takarékosági szempont, mely állítólag a kisgazdaminisztérium megszüntetésére vezetett, nem felel meg a valóságnak, mert a kisgazdaminisztérium személyzetét a földmívelésügyi minisztérium adta, itt tehát csupán

a miniszter fizetéséről lehetett szó. Már pedig azért a pár ezer korona fizetésért ne takarékoskodjanak a kisgazdák rováására.

Kérdezzük, mi lesz most a legfelsőbb fórum, mely tudva és ismerve érdekeinket, hathatósan támogasson bennünket? A földművelésügyi miniszterium? Nem hihetjük. A földművelésügyi miniszterium az egész ország nagy-, közép-, kis- és törpebirtokainak ügyeit intézi, nincs alkalmja és módja, hogy a kisgazda- és földmives társadalmat legközelebről érintő ügyekkel bíbelődjék.

Nem akarjuk összes sérelmeinket e helyütt felsorakoztatni, csak a lehető legérthetőbben felemeljük tiltakozó szavunkat a kisgazdák érdekeit egyetől védő, támogató kisgazda-miniszterium megszüntetése miatt. *Követeljük a kisgazda-miniszterium visszaállítását, de nemcsak visszaállítását, de hatáskörének érdekeinknek megfelelő kiterjesztését is.*

Hagyjanak meg bennünket kemény és kitartó munkánk mellett abban a jól-és tudatban, hogy nekünk kisgazdák és földmiveseknek is van egy miniszteriumunk, mely egyenesen a mi érdekeink védelmére van szervezve. Ne feszítsék a sok megpróbáltatáson átment földmives nép türelmének fonalát a végsőig, mert ha ez egyszer elszakad, annak csak a köz, a nemzet összessége vállalja majd kárát.

Mireánk, kisgazda és földmivesekre bizton és minden körülmények között számíthat e hon minden egyes polgára, mi megteszük mindenkor, mit tőlünk Hazánk s a nemzet megkövetel, ámde emelt hangon követeljük mi is, hogy állítsák vissza egyetlen vívmányunkat, mely bennünket számbeli többségünknek fogva is feltétlen megillet, a kisgazda-miniszteriumot. D.

A népszámlálás előmunkálatai.

A törvényhozás az 1920. évi XXXIII. t.-cikkkel elrendelte a népszámlálás megtartását. A népszámlálás most is a szilveszteréji állapot szerint január hó 1. és 10. között fog lefolyni. E nagy művelethez, mely 10 évenként szokott megtörténni s amelynek most sokkal nagyobb jelentősége van, mint a rendes körülmények között, az előmunkálatok szorgosan folynak, nemcsak a m. kir. központi statisztikai hivatalnál, hanem a városokban és a vidéki jegyzőségek irodáiban is. Az összeírásra szükséges összes nyomtatványok már elkészültek, sőt a központi statisztikai hivatal valamennyi városnak és községnek már szét is küldte a felvételi nyomtatványokat.

A statisztikai hivatalnak ez alkalommal volt bizonyos támogatja a kiküldendő számlálólapok számának megállapításánál, mert a folyó évi április havában a közlelmzési célokra történt népszámlálás adatait vette alapul, amelyhez képest elégnék mutatkozott 5%-nál több lapot nyomtatni és kiküldeni. Nem hihető ugyanis, hogy a mai viszonyok között bárhol is 5%-nál nagyobb népszámlalás állhatott volna be 8 hónap alatt, ha csak valamely rendkívüli esemény vagy intézkedés (menekültek, internáltak elszállásolása; katonák odahelyezése) nem szaporította meg nagyobb mértékben a lakosság számát. Egyébként a statisztikai hivatal indokolt kérelemre azonnal küld nyomtatványkiegészítést.

Most folyik országszerte a számlálóbiztosok kiszemelése és kinevezése, mely utóbbi jog városokban a polgármesternek, a járásokban a főszolgabíróknak van fenntartva. Mint mindig, úgy most is a számlálóbiztosok zömét a tanítók fogják tenni, különösen a falvakban, míg a városokban a tanítókon kívül a menekült tisztviselők is némi mellékjövedelemhez juthatnak, sőt felajánlotta tagjainak közreműködését Nyukosz (Nyugalmazott Katonatisztek Országos Szövetsége) is, nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is.

Magának a számlálólapnak hasonló kérdései lesznek, mint 10 év előtt, új kérdések is vannak azonban, amelyek leginkább a világháború okozta károkat kívánják megvilágítani, így kérdezi a számlálólap, hogy a megszállt egyének a világháború következtében foglalkozása változott-e, vagy a világháború előtt hol volt rendes lakóhelye. Külön kérdés van a hadiözvegyekre és hadiárvaakra vonatkozólag, egy kérdés pedig a végzett szakiskolákat tudakolja.

Arra nézve, hogy mindenki csak a valóságának megfelelő adatokat szolgáltatja, az 1917. évi XXXV. t.-c. rendelkezései maradnak érvényben, de emellett biztosítja a törvény azt is, hogy a bevallott adatok adókövetés alapjául nem vehetők, magánosoknak ki nem szolgáltatathatók és egyénenként közzé nem tehetőek.

Rendes körülmények között is valóságos leltári művelet, a nemzet erőpróbája egy ilyen népszámlálás és így fontos esemény a nemzet életében. Nem kell tehát külön hangsúlyozni, hogy milyen nagy jelentősége van most, mikor az ország megcsonkítása után vérző szívvel kell számbavenni értékeinkből a legbecesebbet, az embert. Meg kell állapítanunk, hogy milyen kora és nemű, milyen összetételű emberanyagunk maradt meg, mennyi a háború áldozatainak, az elesetteknek, a most is fogásban levőknek, a rokkantaknak, a hadiözvegyeknek és hadiárvaiknak a száma, hogy teljes mértékben előtűnik álljon a borzasztó csapás, amely a háborúval és az ország igazságtalan megcsonkításával a nemzet legbecesebb alkotóelemét, az embert érte és hogy odatarthassuk a művelt világ s közöttük hatalmas legyőzőink elé a retentő képet, talán megmozdul a lelkiismeretük. Hazafias kötelessége ezért mindenkiné, hogy annakidején pontos és az igazságának megfelelő adatok bevallásával a népszámlálás sikerét előmozdítsa.

A földbirtokreform.

— Folytatás. —

Házhelyek.

A földreformról szóló törvényjavaslat is gondoskodik a ház helyekről. A törvény kimondja, hogy ház hely olyan családoknak juttatható csupán, akinek sem háza, sem házépítésre alkalmas ingatlana nincs és ilyen hozzá tartozójától sem kaphat. Szükséges, hogy az illető abban vagy a szomszédos községben birjon illetőséggel, vagy ott legalább 10 éve állandóan lakjék, vagy ott az Országos Birtokrendező Biróság határozata alapján megtelepedjék. Minden körülmények között elengedhetetlen feltétel az, hogy az illetőnek állandó és tisztességes keresete legyen. Ily körülmények között az Országos Földbirtokrendező Biróság a lakásszükség kielégítése végett a helyi viszonyoknak megfelelő nagyságu, de 600 négyzetölnél nem nagyobb ház helyeket hasíthat ki.

Ha ezen rendelkezés alapján ház helyek céljára kivételesen olyan birtokosnak valamely ingatlanát vagy ingatlanrészét kellene megváltani, akinek összes mezőgazdasági földbirtoka a közép- vagy kisbirtok területét meg nem ha-

ladja, a megváltott ingatlan helyébe, a megváltást szenvedőnek kívánságára lehetőleg a község közelében más ingatlant kell megfelelő értékben cserébe adni. Erre a célra esetleg más birtokból kell megfelelő részt megváltani. Ezen rendelkezéseket az Országos Földbirtokrendező Biróság olyan közép- és kisbirtokkal szemben is gyakorolhatja, amely egyébként a törvény alapján megváltandó lenne.

— Folytatása a jövő számunkban. —

„Általános növénytermelés.”

— Tar Gyula földmives-iskolai igazgató könyve. —

„Mi elvesztettük a háborút, az entente meg elvesztette a békét” — mondta nem is olyan régen egy neves politikusunk. Elvesztette pedig azért, mert a hosszára nyult háború nemcsak az emberanyagot pusztította a végletek határáig, hanem elpusztította a kulturális lét-feltételeink jóformán összes alapjait, úgy, hogy most győző és legyőzött egyformán a földön fekszenek, talán az egy Amerika kivételével. Mert neki — és egyedül neki — csupán üzlet, még pedig igen jól jövedelmező üzlet volt a világháború. Franciaország jaja, hogy nem tudja honnan fedezni liszt-szükségletét. Olaszország? Az meg egyenesen a tönk szélére jutott a kenyérkérdés miatt. Ugyanis a győzelem után 160 líráért vette métermázsáját az amerikai lisztnek; de a fölséges nép, a győző, a vitéz, a hős (?), akinek hazug himnuszokat zengtek a füllébe az újságok egy világleverésről, diadalmáorában úgy okoskodott, hogy ha már ilyen ménkű nagy vitéz lett őbelőle a saját hibáján kívül, hát legalább olcsó kenyeret akar enni. S lőn, hogy nyomásának és követelésének hatása alatt az olasz kormány kénytelen volt a 160 lírás lisztet 80 líráért forgalomba bocsátari. Hogy ez mit jelent, azt csak az nem tudja elképzelni, aki nincs tisztában a számvetéssel. De ne menjünk mi ilyen messze annak az illusztrálására, hogy milyen nagy-jelentőségű az ember életében a gabona, a liszt, a kenyér. Megtanultuk mi ezt már jóideje a saját nyomorúságunkon, mert miért is tagadnánk: *más kárán tanul az okos; maga kárán a magyar.* De bárcsak hát igazán tanulna, bárcsak megértene, amit egész Európa éhez az népei jelszóképen egymásfelé kiáltanak: *többtermelés!* Többet termelni, mint régen, mint eddig. Mert azé a boldogulás, a gazdagság, aki ezt a szót egészen át- és megérti. Aranyunk, ezüstünk nincsen. Elvitte a háború, elvitte a kommun, az átkozott, elvitte az oláh megszállás s ami megmaradt még frmagynak, azt igyekszik külföldre csempészni a gaz, a lelketlen zsidó spekuláció.

De megvan még az acélos magyar búzát termő áldott földünk, meg vannak a híres és aranynál többet érő, magyar lisztet őröl malmaink; csak egy veszett el: a régi, a Nagy Magyarország. De amit balszerencse, emberi gonoszság és — valljuk meg színtén — a saját hitványaságunk ellenség kezére, ebek harmincadjára juttatott, azt a becületlen munka és egy kis szerencse mind visszazerezheti, ha földünket úgy műveljük, hogy többet teremjen, mint ddig, hogy kétszer, háromszor annyi legyen a hozadék, mint volt régen. Csak hogy ennek is, mint mindennek, meg van az oka: foka, titka, csinyja-binyja. — Es most érkeztem el tulajdonképen tárgyamhoz. A helybeli m. kir. áll. földmivesiskola tiszteletreméltó igazgatója, Godényházi Tar Gyula írt egy könyvet, aminek tartalma erősen belevág a fent fejtegetett kérdésbe. A címe: *Általános növénytermelés.* Az egész könyv 200 oldalas vastkos kötet, mely tíz alábbi fejezetre oszlik:

I. Fejezet. A talaj keletkezése és alkotó részei. A talaj tulajdonságai. A talaj termőképessége és annak felismerése. — II. Fejezet. A talajok osztályozása. — III. Fejezet. Teljesítések. (Talajjavítás.) — IV. Fejezet. Talajművelés. — V. Fejezet. Trágyázás. — VI. Fejezet. A növény. — VII. Fejezet. A vetés. VIII. Fejezet. A növények ápolása. — IX. Fejezet. Aratás. — X. Fejezet. A cséplés; a cséplőgép részei, felállítása. A gabona eltartása.

A mű 38, kiválóan jó magyarzó ábrával van ellátva, kiállításának tökéletessége pedig a helybeli Főiskolai könyvnyomdát dicséri. Kaplatható Kis Tivadar könyvkereskedésében. Ára 120 korona. Mint az illusztris szerző előszavában mondja, a munkáját a földműves-iskolai tanulók részére írta. Mi azonban ebben az egyben igazán kénytelenek vagyunk neki ellent mondani, mert a tanulók kezében helyén van e munka, de még jobban szeretnénk kiszagdánk kezében látni. Hisz olyan hosszúak azok a téli esték, s olyan gyakran költséges hiábavalóságokkal telnek el. Mennyi igaz, eleven tudást meríthetne ebből a könyvből, azt olvasgatván. Mert ennek szerintem éppen a legnagyobb értéke, helyes, tiszta, világos előadásán, jó beosztásán kívül a gyakorlatiassága. Erről a könyvről elmondhatjuk, hogy nem a hasznosság, hanem a használatiakarás hozta létre. Minden sorából kéri a szakember tárgyszeretete és biztos tudása, s ami a legfontosabb a személyes tapasztalat igaz arányát nyújtja az olvasónak. Eppen ezért is ajánljuk a mi szeretett kiszagdaközönségünk figyelmébe e munkát, mert igaz értéknek tartjuk annak tanulmányozását reá nézve. Ugy hallottam a napokban, hogy a velünk együtt elomlott, leigázott Németország lakosai újabban egy meglepő köszöneti formát alkalmaznak egymás között. A találkozó ismerősök, jóbarátok nem kívánnak jó reggelt, jó napot, jó estét, hanem mintegy figyelmeztetésül azt mondják egymásnak: „arbeiten“. Ez a német szó pedig azt jelenti: dolgozzál. Dolgozzál magadért, családodért, dolgozzál szegény eltaposott nemzeted talpraállításáért. Én még csak azt teszem hozzá: dolgozzál magyarom és tanulj. Ebben van a többtermelés titka. És bizony mondom neked, ha a magyar vitézség előtt levette kalapját az ellenség; akkor a magyar buza, a magyar liszt előt térdreborul az egész világ és vele visszaszerezheted mindazt, amit elvesztettél.

LEGÚJABB.

A német jóvátétel.

Berlin, dec. 18.

A M. T. I. jelenti: A lapok jelentése szerint tegnap Bergmann államtitkár, a német hadiszervek intézésére kiküldött bizottság vezetője beszédet mondott, melyben hangsúlyozta, hogy Németországnak kötelezettségeit minél pontosabban kell lerónia. Mindenek előtt azonban a németek kész áruk szállításával akarnak hozzájárulni Franciaország újraépítéséhez.

Ostromállapot Kassán.

Sátoralfajuhely, dec. 18.

A cseh kormány a Felvidéken kitört sztrájkra való tekintettel Kassán ostromállapotot hirdetett ki. A kassai utcákon gépiegységeket állítottak fel. A fő utcákon katonai rajonok húzódnak végig és minden járókelőt igazolásra szólítanak fel. A rendkívüli intézkedések életbeléptével a rend és nyugalom látszólag helyre-

állott. A kommunisták és a baloldali szocialdemokraták még mindig röpiratokat osztogatnak szét, melyben a legkiméletlenebb harcot hirdetik.

Bérbe vették Kamcsatkát.

Washington, dec. 18.

Egy amerikai pénzcsoport megbízásából Wanderbild amerikai bankár hosszabb tárgyalások után bérbevette a természeti kincsekben igen gazdag Kamcsatka félszigetet és a mellette elterülő százezer mérföld területű földrészt. A szerződés megkötése nagy feltűnést keltett, mert a szovjetnek nem volt jogában ezt a birtokában levő területet bérbeadni, mert ez japán megszállás alatt van. Japán és Anglia máris magyarázatot kértek az Egyesült Államoktól.

HIREK.

„Csönka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

Lapunk karácsonyi száma f. hó 24-én fog megjelenni, hogy k. olvasóink kellő időben kézhez kapják.

Személyi hír. Németh István, dunántúli református püspök, folyó hó 15-én városunkban tartózkodott s elnökölt a kollégiumban tartott érettségi és felkészítő vizsgán. A kormányt a vizsgákot dr. Császár Elemér egyetemi tanár képviselte.

Vármegyei közgyűlés. Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 14-én Hunkár Béla főispán elnöklésével tartotta évnegyedes rendes közgyűlést. A gyűlés iránt kevés érdeklődés mutatkozott, a rossz közlekedésű vasutak miatt vidékről alig egy páran jelentek meg. Ezek közt volt a város megbízásából Csoknyay Károly főjegyző, aki a külön pápai adókievítő bizottság felállítása érdekében jelent meg, ami azonban — mint kiderült — a nélkül is fel volt véve a javaslatba. Adófelszámolási bizottság azonban csak egy lehet, a pénzügyigazgatóság székhelyén, Veszprémben. Napirend előtt a vármegye törvényhatósági bizottsága felhatalozta, hogy a jelenlegi kormánybiztos-főispán érdemeire való tekintettel végleges főispáni kinevezése iránt felir a kormányhoz. A Pápa város részéről jóváhagyás végett felküldött ügyek változtatás nélkül jóváhagyattak.

A közalkalmazottak és nyugdíjasok figyelmébe. A 9400/1920. XI. 4. kelt M. E. rendelet értelmében mindazon közalkalmazottak és nyugdíjasok, kik a közalkalmazottak beszerzési csoportjának III—VI. hónapjaiban tagjai voltak s részükre november havára Ellátási jegyek kiadattak, ármegtérítésben részesíttetnek. Az ármegtérítések még 1920 november 31-ig kifizetendők, amennyiben a kiutalások az illetékes miniszteriumok által idejében megérkeznek. Az ármegtérítések bélyegtelen nyugdíjakra (mely az állampénztárnál kapható) fizetendők ki. Minden nyugtára az igényjogosult köteles ráragasztani a részére 1920 november havára kiadott rózsaszínű Ellátási jegyeinek az alább megjelölt számszélyvényeit még pedig minden megfelelő számu szelvényből annyit, ahány személy után lett részére az ármegtérítés megállapítva. A készpénzmegtérítés III. óra a 21. számu, IV. óra a 22. számu, V. óra a 23. számu és VI. óra a 24. számu szelvényre fizetendők ki. December havára új Ellátási jegyek adatnak ki a novemberben ki-

adott Értéstelek felmutatása ellenében, ha a megrendelt Ellátási jegyek a m. kir. állampénztárnál megérkeznek, megjelölve, hogy az Ellátási jegyek átvétele az állampénztár által kiadandó nyugta aláírásával elismerendő.

Panaszos levél. Vettük az alábbi sorokat: „Aki a tegnapi baromfiapiacot 11 óra tájban végigjárták, azoknak egy kis meglepetésben volt részük. Abban t. i., hogy nemcsak a libát, hanem a kacsát, sőt az ártatlan és szinte görhességig sovány csirkéket is Izrael kiválasztott népe árulta — annyira kizárólagosan, hogy irmagnak sem volt látható egy-egy jökepti falusi gazda vagy gazdaasszony. Ha azonban a csirkék, kacsák soványak voltak is, annál kövérebb volt az áruk; ami nem is csoda, mert hiszen a viszonteladónak is csak élniök kell. (Még pedig jól kell élniök! A szerk.) Mi azonban sokan — nyomorgó családapák mégis csak jobb szeretnők, ha az úgy is elviselhetetlenül magas árakat nem segítené még magasabbra verni egy ravasz kis csapat, mert amikor a karácsonyi ünnepekre való pecsenyéhez nagynehezen előteremtjük a pénzt, miért kell még a vételárban nekünk Izrael gunyolódva áruló pókhenndi hadát is ellátnunk marcafánkkal? Vajjon nem lehetne ezen segíteni?“

Uj lakások. A Kálvária közelében, a Máv. tüzeltvezetőségének alkalmazottai iránti gondosságából immár teljesen készen állnak a szépen és modernül felépített bérházak. A vezetékeli csövek lerakása után — ami még néhány napot vesz igénybe — a lakásokba be lehet költözni. A vasutas házak építése révén 12 lakás szabadul fel a városban, ami nem nagy segítség ugyan a városunkban uralkodó nagy lakásínség enyhítésére, de néhány család mégis csak elhelyezhető lesz.

Repülő-posta. A karácsonyi és újévi vasuti forgalmi korlátozás alkalmából a repülő-posta ismét közlekedni fog. A fővárosi lapokat tehát e napokban sem fogjuk nélkülözni.

Szolgálatosság be az adógabonát. A vármegyék távirati rendelkezést kaptak, hogy az adógabonát és prémios gabonát haladéktalanul szállítsák be. A beszállítás időpontjának kezdetét az Áruforgalmi rt. az alispánnal egyetértve határozta meg.

Adomány. A hadiárvak karácsonyfájára Egyed Vince Nemeshányból 10 K-t adományozott.

A gabonarendelelet módosítása tárgyában csütörtökön a közlelmelési miniszteriumban értekezlet volt, amelyen a főispánok és alispánokon kívül a belügyminiszter is megjelent. Vass közlelmelési miniszter változtatta az alkalmossal a beszolgáltatás új rendjét, amely szerint a kontingenst az egyes községek között újra fel kell osztani, míg a községek egyes termelőire egy-egy bizottság fogja kivetni az adógabonát. E bizottságok élére magasabb-rangú tisztet küld ki a kormánybiztos. Ha e bizottság felhívása a gazdákhoz eredménnyel nem jár, karhatalom segítségével teszik folyamatba az elszámolási eljárást. Ugyancsak azonnal kell beszolgáltatni a kivett kukoricát.

Be kell jelenteni a dohánytermesztést. Aki a kincstár részére dohányt akar termeszteni, annak december hó 31-ig kell beadni a községi előjárásnál a dohánytermelési ivatek. A községi előjárás az illetékes dohánybevéltő felügyelőséghez küldi az ivatek, ott történik az engedélyezés, illetve jóváhagyás. Amint értesülünk, a saját célra termesztendő dohány bejelentéséről még mindig nincs szó. Hogy a jövőben is megengedik-e a dohánynak saját célra való termelését vagy sem, ez a kérdés most van tárgyalás alatt.

— **A nagyváradai pör hőseinek ünnepe.** A budapesti újságírók kedden este vacsorát rendeztek azon hősök tiszteletére, kiket a románok törhetetlen magyarságukért Nagyváradon halálra ítélték, de fogságukból szerencsésen megszabadultak. A vacsorán résztvettek József és József Ferenc királyi hercegek, Rubinek Gyula, Rákosi Jenő és több előkelőség. Az első felköszöntőt Rákosi mondotta a magyarság martírjaira és a jelenlévő királyi hercegekre. A beszédre József királyi herceg válaszolt, figyelemzelve arra, hogy nem szabad megfélemlenünk rab édes anyánkról, Magyarországról. Az ismert hősök részéről Csécsy-Nagy Imre mondott köszönetet a meleg ólaciokért.

— **Kanyaró-járvány Sopronban.** Sopronvármegye tisztii főorvosának jelentése szerint a kanyaró-járvány mind nagyobb mérvet ölt. Nagy pusztításokat okoz a toroklob és a vörheny is, de legjobban dühöng a kanyaró-járvány, csak novemberben hatszázötvenegyen betegedtek meg kanyaróban. A járvány tovább terjedésének megakadályozására a övintézkedéseket megfették.

— **Tolvajok dézsmálják a vásártér kerítését.** Beköszöntött az igazi hideg, téli idő, mindenki zsebreitét kézzel siet dolga után, vagy ha ideje engedi, felkeresi azokat a helyeket, ahol csak néhány órára is melegedni lehet s jól fűtött szobából élvezheti a tél gyönyöreit. Tagadhatatlan, a télnek vannak gyönyöreirei, de csak azok részére, akik prémekbe, meleg bundákba burkolózva, nyugodtan várják a holnapi napot, akik be tudták szerezni az élethez s a hideg ellen a szükséges tüzelőanyagot, azok vigan, gondtalanul élvezhetik a téli napokat. De a többiek, nincstelenek, akikől sokszor lehet hallani a keserű kifakadást „egy sincs”, s akik pedig, sajnos, nagyon sokan vannak s akiknek talán annyi tüzelőjük sincs, amivel a délről maradt hideg vacsorát felmelegíthetnék, azok bizony hadilábon állanak a téllal. Ily körülmények között nem igen csodálkozhatunk azon, ha sokan a fa beszerzésénél azt tartják, „ha nem jössz, vízlek” s úgy szerzik be a fűteni valót, ahogy épen az lehetséges. „Ha nem jössz, vízlek” sorsára jut lassanként a vásártér korhadt fakertése is, mert a városgazda jelentése szerint, ismeretlen tettesek már eddig is alaposan széjjelhoradták az „olcsó” korlátokat. Most a rendőrség figyeli az éjjeli tolvajokat.

— **Uveggyártásra alkalmas anyag.** A borsodmegyei Tibolddarácz községben kitűnő kékagyáregéget találtak, melyből a híres fayence-edényeket készítenek. — A kékagyag alól finom kvarchomok tűnt elő, melyről a vegyvizsgálat megállapította, hogy a legfinomabb üveget lehet belőle gyártani. A kvarchomok alatt több mint egy méter vastagságú szénréteget is találtak, amelyről kiderült, hogy még a salgótarjáninál is jobb. A borsodi kincsek kiaknázására megtörténtek az intézkedések. Itt említhetjük meg, hogy a környéken pár héttel előbb gyönyörű sárga márványt és szürke márványt találtak. A márvány minőség tekintetében vetekedik a külföldiekkel is.

— **Lopás.** F. I. pápai lakos, kocsis, ki lopásért már két ízben büntetve volt, apjától 2500 K értékű ruhaneműt ellopott. Letartóztatták.

— **Menekültek összeírása.** Az Országos Menekültügyi Hivatal az 1918. nov. 28-ika óta megszállott területekről emlekkült magyar honosok összeírását elrendelte. Ez az összeírás az általános népszámlálással egyidejűleg 1921. jan. 1. és 10-ike között fog megtörténni. A helybeli menekültügyi hivatal figyelemzeti az összes menekülteket, hogy a pótszámláló lapokat pontosan töltsék ki.

— **A keleti marhavész behurcolásának megakadályozása tárgyában** a földművelésügyi miniszter rendeletet küldött a magyar királyi állatorvosoknak, amelyben elvárja, hogy a rájuk háruló nehéz feladatoknak meg fognak felelni. A sikeres védekezés érdekében a határszéli szolgálat megerősítése céljából, valamint más veszélyeztetett helyekre is nagyobb számú állatorvos kirendelése válik szükségessé. Az állatorvosok tehát legyenek elkészülve és esetleges rendelet vétele után az abban megállapított határidőn belül a kijelölt helyen jelentkezzenek. Aki ezt elmulasztaná, azt nemcsak fegyelmi úton vonják felelősségre, hanem kintgás miatt is eljárás indíthatnak ellene.

— **Munkaközvetítés.** A győri hatóság munkaközvetítő hivatal értesítése szerint foglalkozást kaphatnak Győrött: 1 kocsigyártó, 1 kovács, 2 házi-cseléd és 4 tanonc (ipari szakmunkára); vidéken: 1 kocsigyártó, 5 férfiszabó, 4 nőiszabó, 1 házi-cseléd és 22 fakitermelő munkás. Foglalkozást keres: 8 asztalos, 2 bőrbély, 5 cipész, 4 gépész, 2 gépkezelő, 22 gyári-munkás napszámos, 2 hentes, 6 kovács, 4 kőműves, 4 lakatos, 2 mészáros, 1 szijgyártó, 1 szobafestő, 1 szűcs, 1 vas- és fémesztergályos, 4 villanyszerelő, 6 magánisztvisező, 3 kereskedősegéd, 4 szolga, 2 kocsis, 4 háztartási kisegítő munkás, 2 vadőr és 1 téglamester. Jelentkezni a város faügyi osztályánál lehet.

— **Postai pénzküldések reformja.** A magyar postaintézmény békeidőben a világ legelső intézményének egyike volt s a háborús dezorganizáció után is leggyorsabban sikerült szervezetét annyira rekonstruálni, hogy a nehézségek mellett a körülményekhez képest jól működik. A reform terén is mindenkor vezetett a magyar posta, úgy, hogy nem kelt meglepetést, ha ez az intézmény most olyan terv megvalósításával foglalkozik, amely megvalósulása esetén példaadó reformot jelent az egész világ számára. Mint most jelentik, a posta- és távirdaigazgatóság a mai pénzküldési rendszer helyébe országos clearing-forgalmat tervez, mely a készpénzforgalmat a minimálisra igyekszik majd redukálni és sok költséget, rengeteg pénzküldést és ezzel járó kockázatot takarít meg. A clearinget úgy szerveznék meg, hogy bekapcsolják a vidéki pénzügyintézeteket és ha valaki egy városba postautalványon pénzt kíván küldeni, a posta a rendeltetési helyen nem viszi ki a pénzt, hanem csupán értesítést ad arról, hogy az illetőnek pénz érkezett, amelyet egy megnevezett takarékpénztárnál javára irtak és azzal korlátlanul rendelkezhetik. Ha e pénzre szüksége van, fölveszi; ha postán akar pénzt küldeni, nem kell pénzt vinni a postára, hanem egy csekket ad át a postának, amely az illető pénzügyintézetre szól.

Mindenes szakácsnő
szerény háztartás vezetésére
plebániára kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

A Rákóczi-utca 11. sz.

h á z

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt *Selinkó Manó*
Rákóczi-utca 6. szám alatt.

**Pápa közelében 50 kat. hold
szántó föld
eladó.**

Cím a kiadóhivatalban.

**CEMENTLAPOKAT,
CEMENTCSÖVEKET,
KUTGYÜRÜKET,
ETETŐ- ÉS ITATÓ-
VÁLYUKAT
készít és raktáron tart
CZIFRA JÓZSEF**

cementáru-gyára

PÁPA, Anna-tér 9. sz.

Telefonszám: 123.

**A Szladik János-utca 6. számú
új ház**

nagy kerttel, főleg gazdálkodási célokra
igen alkalmas,
szabadkézből eladó.
Értesítés nyerhető *Selinkó Manónál*, Rákóczi-
utca 6. szám alatt.

Mielőtt
gépeit
eladja, vagy gépet venni
szándékozik: forduljon
HUTFLESZ JENŐ
műszaki és gépkereskedelmi vállalatához
PÁPA, Fő-utca 19. szám.

Szerkesztő: *Dienes Sándor.*

Laptulajdonos: *Zsilavy Sándor.*

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyerada.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök,
Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségekveleéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefon.